

Kabelschakt till Villa Lövdalen i Björkvik

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning

Fornlämning Björkvik 71:1
Vedeby 1:30
Björkviks socken
Katrineholms kommun
Södermanlands län
Södermanland

Ann Vinberg

Kabelschakt till Villa Lövdalen i Björkvik

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning

Fornlämning Björkvik 71:1

Vedeby 1:30

Björkviks socken

Katrineholms kommun

Södermanlands län

Södermanland

Ann Vinberg

Denna rapport har framställts av ett företag
vars miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001
av Svensk Certifiering Norden AB.

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2018

Samtliga foton av Ann Vinberg.

Omslag: Kabelschakt in till Villa Lövdalen med den kända delen av den gropperamiska boplatsen Björkvik 71:1 framför gaveln på huset. Foto från nordväst.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Publik Licens 4.0 (CC BY)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Lantmäteriets kartor omfattas inte av ovanstående licensiering.
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande MS2012/02954.

ISBN 978-91-7453-748-2

Tryck: JustNu, Västerås 2018

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Syfte och metod	5
Genomförande och undersökningsresultat	7
Tolkning och utvärdering	9
Referenser	10
Tekniska och administrativa uppgifter	11

Figur 1. Undersökningsområdets läge markerat med en röd ring. Utdrag ur Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) har utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i fornlämningsområde till fornlämning Björkvik 71:1 i Katrineholms kommun, Södermanlands län, enligt beslut av Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Anledningen till undersökningen var att Utsikt Bredband AB skulle lägga ner ny fiberkabel vid boplatsen Björkvik 71:1, som är daterad till mellanneolitikum. Kabelschaktet grävdes utmed den norra och östra sidan av körvägen inom och utanför Villa Lövdalens tomt och schaktningsövervakningen gjordes längs en cirka 227 meter lång sträcka. Schaktet grävdes till största delen i vägbank, i vägdike eller genom områden där de övre lagren var omgrävda eller bortgrävda. Inga fornlämningar eller fynd framkom vid schaktningen. Fornlämningens utbredning åt norr och nordväst har därför inte kunnat fastställas.

Inledning

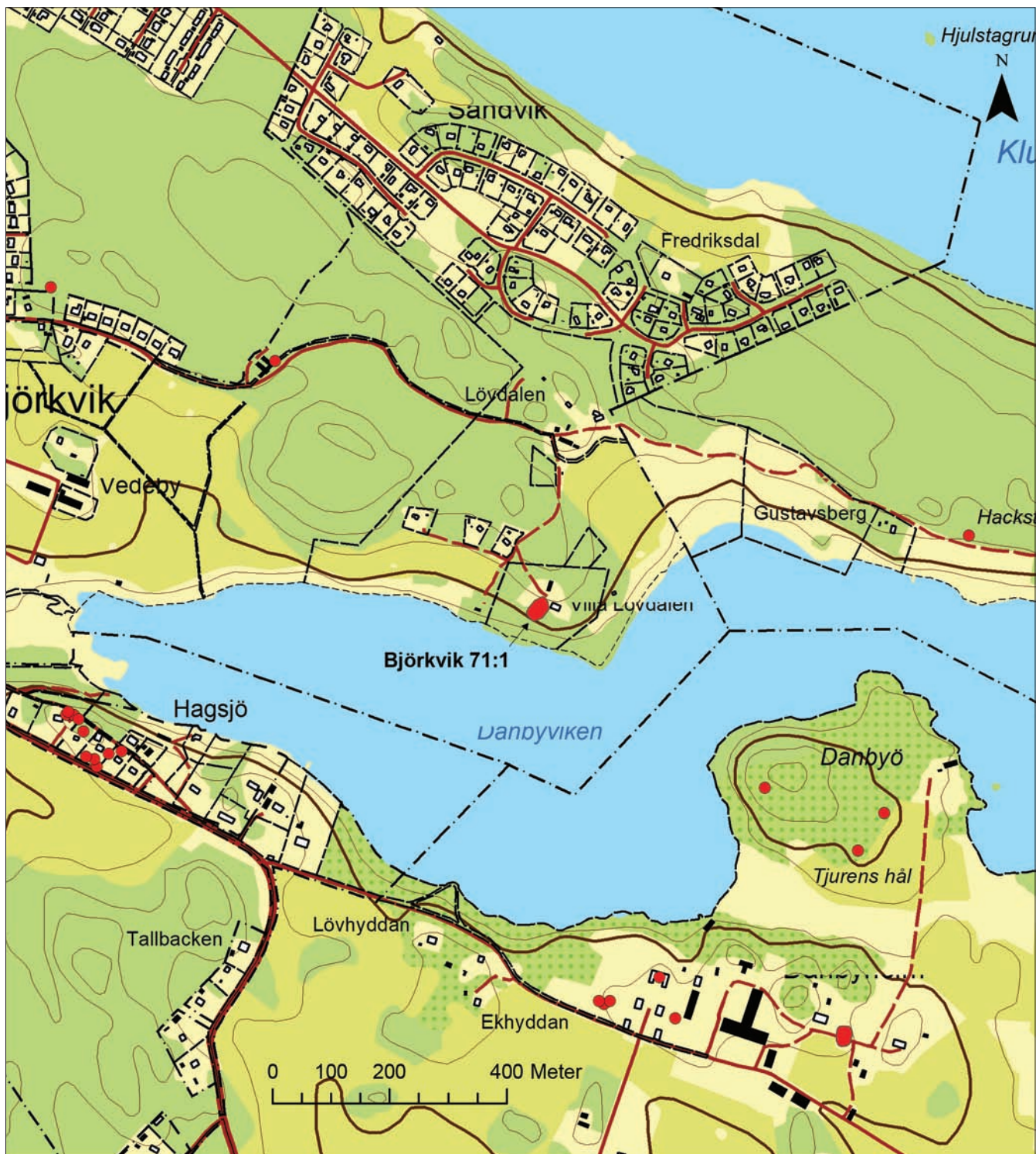
Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) har den 19–23 juli 2018 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i fornlämningsområde till fornlämning Björkvik 71:1 i Katrineholms kommun, Södermanlands län, enligt beslut av Länsstyrelsen i Södermanlands län (dnr 431-2189-2018, beslutsdatum 2018-07-05) (figur 1–2).

Anledningen till undersökningen var att Utsikt Bredband AB skulle lägga ner ny fiberkabel vid boplatsen Björkvik 71:1, som är daterad till mellanneolitikum med fynd av bland annat keramikskärvor, avslag och trindyxor. Boplatsen är belägen på en avsats samt i en söderslutning i trädgården väster och sydväst om bostadshuset på Villa Lövdalen (Vedeby 1:30). Flera av föremålen framkom vid en schaktningsövervakning 2016 och boplatsen bedömdes då kunna fortsätta längre åt norr och väster (Kihlstedt 2016).

Syfte och metod

Syftet med schaktningsövervakningen var att, i samband med schaktningen, löpande undersöka och dokumentera mindre komplicerade lämningar som berördes inom fornlämning Björkvik 71:1 samt att ta tillvara fynd. Mer komplexa lämningar fick inte undersökas och tas bort utan att först samråda med Länsstyrelsen.

Schaktningen utfördes med smal skopa, cirka 0,6 meter bred, och schaktets läge dokumenterades med GPS. På grund av höga träd var noggrannheten i mätningen dålig. Inmätningen av schaktet har därför i efterhand korrigerats mot topografiska hållpunkter på bakgrundskartan, framför allt vägen. Schaktet har även beskrivits och fotograferats.

Figur 2. Den grogkeramiska boplatsen Björkvik 71:1 vid Villa Lövdalen samt närliggande registrerade fornlämningar. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Genomförande och undersökningsresultat

Kabelschaktet grävdes utmed den norra och östra sidan av den körväg som leder fram till bostadshuset på Villa Lövdalen. Schaktningsövervakningen gjordes längs en cirka 227 meter lång sträcka (figur 3). Schaktet grävdes till cirka 0,3 meters djup inom tomten och till cirka 0,6 meters djup utanför tomten. På ett ställe, där schaktet vek av västerut strax norr om bostadshuset, grävdes dock schaktet 0,9 meter djupt för att kontrollera stratigrafin.

Figur 3. Den schaktningsövervakade sträckan gick i den norra och östra kanten av den körväg som leder fram till bostadshuset på Villa Lövdalen. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:2 000.

Ytan runt bostadshuset består huvudsakligen av plan mark med gräsmatta. Närmast huset, på den norra sidan, är marken delvis stenlagd med sandstensplattor. Denna yta övergår sedan i den körväg som löper uppför backen i nordväst. Schaktningen gjordes utifrån husets norra sida, rakt över den stenlagda ytan samt följde sedan den norra kanten på denna yta (figur 4). Längs hela denna sträcka, cirka 25 meter räknat från husväggen, var marken omgrävd. Fyllnadslagren var här cirka 0,2–0,35 meter tjocka och inga intakta, ytligare lager fanns kvar. Längre åt nordväst grävdes schaktet i vägbanken till körvägen (figur 5).

Figur 4. Kabelschaktet grävdes huvudsakligen i omgrävda och påförda lager i den norra kanten på körvägen vid bostadshuset på Villa Lövdalen. Vy från nordväst.

Det var först högre upp i backen där marken planar ut till en mindre avsats, drygt 50 meter från huset, som schaktet grävdes utanför vägbanken. På denna plats och längs cirka 10 meter, fanns det ett intakt gråbrunt siltlager under gräsvegetationen, som till stratigrafiskt läge och karaktär i någon mån liknade det fyndförande lager som tidigare iakttagits på boplaten (Kihlstedt 2016:9). Det framkom dock inga fynd i detta lager.

Utanför villatomten går körvägen över en flack, större avsats, cirka 65 meter bred, fram till en vägkorsning. Efter korsningen viker vägen av åt nordöst, uppför en söderslutning som i sin tur övergår i ett krönläge/sadelläge och sedan i en norrslutning. Längs större delen av sträckningen utanför tomten grävdes kabelschaktet i diket på vägens norra och östra sida. På grund av dikesgrävningen fanns inte heller där några intakta ytligare lager kvar.

Inom tomten och på den flacka ytan utanför tomten bestod marken, där denna var orörd, av fin silt och under denna fanns lera. I de mer kuperade delarna av terrängen utgjordes marken av siltig morän med både större och mindre stenar samt block. I den nordvästra delen av tomten bestod vegetationen av gräs och större löv- och barrträd. Utanför tomten utgjordes vegetationen framför allt av stora granar, ris och mossor.

Figur 5. Schaktning i sydöstslutningen inom tomten till Villa Lövdalen. Vy från sydöst.

Tolkning och utvärdering

Inga fornlämningar eller fynd framkom vid schaktningen. Anledningen kan vara att schaktet till största delen grävdes i vägbank/fyllnadslager och genom områden där de övre lagren var omgrävda eller bortgrävda, bland annat i vägdike, men det framkom inte heller spår efter att fornlämning skadats längs dessa sträckor. Fornlämningens utbredning åt norr och nordväst har därför inte kunnat fastställas. Den arkeologiska undersökningen har utförts i enlighet med undersökningsplanen.

Referenser

Kihlstedt, B. 2016. *Lövdalen i Björkvik. En gropkeramisk boplats*. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. Stiftelsen Kulturmiljövård rapport 2016:77. Västerås.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projektnr:</i>	KM18112
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-2189-2018, 2018-07-05
<i>Typ av undersökning:</i>	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
<i>Undersökningsperiod:</i>	19–23 juli 2018
<i>Personal:</i>	Ann Vinberg
<i>Landskap:</i>	Södermanland
<i>Län:</i>	Södermanland
<i>Kommun:</i>	Katrineholm
<i>Socken:</i>	Björkvik
<i>Fastighet:</i>	Vedeby 1:30
<i>Fornlämning:</i>	Björkvik 71:1
<i>Fastighetskartan:</i>	65F2IS Björkvik
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM
<i>Koordinater:</i>	X6522178/Y588770
<i>Höjdsystem:</i>	RH 2000
<i>Inmätningmetod:</i>	GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Inga utöver denna rapport.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd tillvaratogs.